

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Vozli.

Ko je Aleksander Veliki, slavni kralj macedonski, prišel na svojem zmagovalnem pohodu v mesto Gordium, je našel tam neki svetovnoznani voz, ki ga ni znal nihče razvezati. Sto in sto učenjakov si je belilo glave, tisoče junakov je skušalo svojo srečo, vsak, ki je vedel o njem je nihal, kako bi se dal razvezati — nikomur se ni posrečilo. Aleksander pa si ni dolgo razmišljal, vzel je meč in je voz presek. S tem je bil voz razvezan.

Tako pripoveduje znana stara povest o gordijskem vozu. Aleksander Veliki je bil junak, ki ni poznal zaprek in tudi ni dolgo ugal, kaj je treba storiti. S tem je razrešil vprašanje, nad katerimi so si drugi stoletja lomili glave.

Tudi danes vidimo mnogo takega. Spominimo se, kak nemir je nastal vselej, ako se je kdo dotaknil balkanskega vprašanja. Balkansko vprašanje se je sploh zdelo nerazrešljivo — in so mislili, da bo treba še stoletja čakati na junaka, ki ga bo razrešil. Takozvani dve »balkanski vešili«, t. j. Avstrija in Rusija sta nezaupno gledali ena na drugo. Ako je imela uspeh ena — se je zdelo drugi, da je premagana. Tako so prešla desetletja — in Turčija je vladala. Balkanski problem je bil kakor gordijski voz — nihče ga ni znal razvezati. Pa se je našel junak, enak velikemu macedonskemu junaku starega veka — vstala je balkanska zveza in je zagonečni voz z mečem presekala.

Sedaj so se dvignili nekateri stari puškariji, ki imajo mnogo besedi pa nič dejanj, in pravijo, da to ne velja, da bi se vse to moralo dogoditi z njih dovoljenjem. Toda prepozno: voz je presek in zmagovalci si dele njegove dele.

Toda Balkan ni bil edini evropski voz. Takit, vozlov je več. N. pr. Kreta. Koliko časa se je vlekel nepotrební prepír za Kreto. Vsako najmanjšo gibanje je takoj zahtevalo konferenco velesil, ki so imele o tem odločevati. Vele-sile so podale svoje note in — ostalo je vse pri starem. Kakor gordijski voz je ležala Kreta sredi morja in je čakala odrešitve. Sedaj so jo Orki sredi vojne zasedli in živ vrag se ni za to zmenil. V mirnem času bi najbrže nastala evropska vojna. Tako je tudi ta gordijski voz razrešen. Imamo še druge voze pri nas na jugu — (jug je že od nekdaj zemlja romantike, kjer se nahaja polno neverjetnih stvari). Recimo razmerje med Ogrsko in Hrvaško, ki dela vsem državljanom in diplomatom take preglavice. Da bi se ta skrivnostni voz ne razrešil po volji naroda — so poslali na jug Ču-vaja, da varuje ta voz, od katerega imajo dobiček oni, ki ga čuvajo. Danes se zdi, da je nemogoče, da bi se dal ta voz razvezati. Lahko pa se zrodi, da bo razrešen prav na tak kratak način kakor gordijski voz — balkanski voz — ali kretanski voz.

Pa je še cel kup drugih vozlov. Recimo: Bosna in Hercegovina v zvezi z Avstrijo. Še sedaj si nismo na jasnem — kako smo z njima zvezani.

Ali n. pr. trializem. Južne dežele slovanske so danes na razne načine privržane na nemške avstrijske dežele. Vsem se zdi, da je tu vsaka izprememba nemogoča. Zahteva trializma je, da se južne dežele združijo skupaj v eno

celoto in se potem kot skupina pridružijo državi. Nemci so seveda proti temu, ker so na boljšem, ako imajo nas posamezne z raznimi vozi nase priklenjene — (seveda ne iz ljubezni, ampak zato, da nam gospodarijo.) Danes se vsakdo svari, naj se ne dotika teh težko razrešljivih vozlov. V resnici pa se lahko naenkrat zgodi nekega dne — da bomo one vozličke presekali in bomo postavili na jugu samostojna skupina. Vozel je voz — dokler se ne razreši — ko pride pravi junak v pravem trenutku — izvede z enim samim mahom, kar so razreševali stoletja.

Da, mnogo je v Evropi zvozanega in zavozlanega — ob velikih trenutkih pa se rešuje marsikaj z legotjo, kar se je smatralo za nerazrešljivo.

Z enim vozom se rad razveže še drugi.

Ako pogledamo te zastarele voze po Evropi, se človeku zdi, kakor bi gledal star brod zvezan s starimi vrvmi. Ob času velikega viharja bi popustili strohneli vozi — in deli broda bi šli vsak svojo pot, kakor bi jih nesel vihar ali kakor bi jih znala voditi silna četa mornarjev, ki bi ostala na svojem delu. Živimo v napetem času — ob času, ko se sekajo in pokajo stoletni vozi — zato ne pozabimo, da smo en rod in da mislimo na svojo skupnost. Ob času, ko se naše nasprotno časopisje žene za nerazrešljivo Albanijo — ker so baje Albanci en narod — dvignimo po celi domovini glas za — združeno Slovenijo.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 12. novembra 1912.

Pred nekaj dnevi bil sem v bolnišnici ruskega »Rdečega križa«, ki je nastanjen v II. srbski gimnaziji.

Tu sem seveda moral, dasi nerad, poslušati se »blažene« nemščine kot občevalnega jezika, ker ruskega ne razumem. Vse osebe je namreč rusko. Prijazni ruski zdravnik, katerega imena pa se ne spominjam več, razkazal mi je vse prostore. Vse stvari — od najslabše metle po do lekarne, postelj in posteljnega perila — vse so pripeljali s seboj iz Moskve. Čelo kuhinja ima štedilnike »Rdečega križa« ruskega, posodo in vse potrebščine in to za 200 bolnikov. Med osebami je tudi ruska knežinja, princezninja in soproga tukajšnjega ruskega poslanca.

V velikih zračnih učilnicah so nameščene postelje in ker ni dovolj prostora je nekoliko postelj tudi na hodniku in I. nadstropju.

Ranjenci so razdeljeni na težje in lažje ranjence. Arnavti in Turki so vmeščeni v dveh sobah, pred vrati teh stoji straža. Dasi je prepovedan vstop k Turkom in Arnavtom, vendar me je prijazen gospod zdravnik povedel tudi tja. Enemu so morali amputirati nogo, ostali pa so vsi lažje ranjeni. V ruskem »Rdečem križu« so vsi ranjenci ranjeni od šrapnelov in večinoma v noge. Nekateri imajo obe nogi strašno razmesarjeni, vendar je nade, da ozdravijo. V splošnem je stanje ranjencev ugodno in že zapuščajo bolnico, da odhajajo domov ali pa zopet na bojišče. Trpljenje in bolečine ranjencev niti najmanj ne učinkujejo na njihovo razpoloženje za boj proti Turčinu.

Nijū čista ljubezen se ni plašila objema v navzočnosti moža, ki sta ga obadva imenovala očeta.

Lantné je sedel in pogledal Doleta. »Dete moje,« je rekel mojster hčeri, »poldi pomagat materi, ki ima v kuhinji dela čez glavo. Tvoja pouč je ni bo odveč, saj večerjata nočoj z nami dva dobra prijatelja.«

Aveta je ubogala, ne pozabivša vreči mlademu možu s koncem prstov poljub, ki pa ji ga ni vrnil; očitno je bil ves zatopljen v veliko skrb.

»Gotovo mi imaš povedati nekaj važnega?« je vprašal Dolet, kakor hitro so bili sami.

»Da, oče. Manfred bo govoril namesto mene.«

Dolet je vprašujoče pogledal Manfreda. »Iz Medona prihajam,« je dejal mladi mož. »Mostra Rabičja že štirinajst dni ni bilo k meni; to ne pomeni nič dobrega —. Kako se ima?«

»Mojster,« je rekel Manfred namesto odgovora, »večerjal sem pri njem v družbi dveh strašnih ljudi.«

»Oho! Res strašna sta morala biti, da se ju je prestrašil takšen korenjak.«

»Presodite: eden je bil Kalvin, drugi pa Ignacij De Lojola.«

Dolet se je zdrnil:

»Ignacij De Lojola!«

»Da, vidite, že samo njegovo ime vas pretrese — in res je ta človek za zdaj edini, ki se ga je treba bati.«

Manfred je stopil bliže k Doletu.

»Mojster,« mu je dejal s tihim glasom, bežati morate.«

»Bežati! Jaz!«

»Da. Že naprej vem, kaj mi poročate. Vem,

Napitil sem se nato, poslovišvi se od ruskega zdravnika, v bolnico »Kola srbskih sester«, da obiščem gospoda kapitana Žiga Iliča, ki pa, žal, ni bil prisoten, ker je že toliko okrev, da more na izprehod.

Ker je bilo ravno na dan sv. Arhangelja Mihaela in je veliko ranjencev z enakim imenom, spravili so vse ranjence, kjer je to bilo mogoče v eno sobo, da se vrše skupno slavnostni obredi za ranjence z imeni svojega patrona Mihaela. Častital sem vsem k njih godu in jim želel, da se kmalu pozdravijo. Vsi so se mi zahvalili, le eden revež ni mogel govoriti. Gospod zdravnik mi je potem pojasnil, da je bil ustrelen pri Kumanovem, ko je ležal na trebuhu in streljal na sovražnika, ravno v usta in je nato kroglo izpljuval. Zdravnik mi je zatrdil, da bo ozdravil popolnoma in da tudi lahko govori, pač pa mu to povzroča velike bolečine. V kotu je ležal mož z amputirano nogo. Ker mu je to-povska krogla razbila celo nogo, morali so jo odrezati celo. Je že starejši mož iz III. poziva, vendar je smejoč se odgrnil odejo, da smo videli — le eno nogo. Gremo dalje. O. zdravnik reče enemu ranjencu, ki je sedel na postelji naj pokaže kroglo. Imel jo je med denarjem v denar-nici, pokazal mi jo je. Imela je velikost enega lečnika in na dveh mestih so se poznali sledovi, ko so jo zdravniki izvlekli iz rane. Bil je ustrelen v glavo pod sencem, vendar krogla kosti ni prebila, ustavila se je pod kožo. Ranjenec ne čuti več bolečin in se že svobodno spre-haja po sobi. Nekaj pa je bilo opaziti. Srb toba-ka ne opusti. Tudi natežiti ranjenci, kljub pre-povedi, se tu in tam slaste s tem zeliščem. Ker poznam to strašno navado, se temu prav nič ne čudim.

Hotel sem že oditi. Tu me sreča g. komisar Dragoljub Jovanovič, moj stari znanec, povabi me v svojo pisarno v bolnici, češ, da mi pokaže nekaj, kar še morda nisem videl. Tudi g. zdrav-nik je bil radoveden. Odšli smo. Ko vstopimo v sobo, sedela je tam večja družba: svečenik, dva civilna gospoda, en častnik in — dva ko-mita (četaša).

Vstali so vsi, ko smo vstopili in smo se predstavili drug drugemu. Oba komita bila sta bogoslovca-Bosanca.

»Koliko pa je vseh komitov, ki so se ude-ležili sedanjih bojev?«, vprašal sem, kakor bi preliščal njegovo samozavestno opazko.

»Natančnega ne vem, ker se skoraj eden družega ne poznamo. Lahko rečem, da nas je več tisoč, saj se nas je samo v bitki pri Ku-manovem udeležilo boja okrog 2000 komitov.«

»Kakšno nalogo pa imajo komiti?« vprašam rodovedno.

»Mi smo predhodci glavne armade in pov-sod vzbujamo grozo in strah, pri nas ni usmi-ljenja, ker živimo v največji nevarnosti, hujši kot redna vojska, ne prizanašamo nikomur. Glavno naše orodje so bombe in dinamit. Naša naloga je samo rušenje in pobijanje. Gorje Tur-činu in Arnavtu, ako pride v naše roke. Vjetni-kov ne poznamo.«

»Tedad ste del glave armade redne vol-ske.«

»Ne. Mi smo popolnoma samostojni in ni-mamo ničesar skupnega z redno vojsko. Vsak postopa tako, kakor mu narekuje njegova last-na pamet. Z 20 do 30 kg bomb in dinamita na hrbtu, za pasom, kakor vidite, par revolver-jev in polno patronov ter s puško na rami se razidemo po gorovju, splazimo se v bližino predstraž in ko te pokončamo, mečemo bombe

tudi v glavni tabor posameznih sovražnikovih armad.«

»Kako se pa mečejo bombe?«

»Z roko! Na večjo razdaljo pa se odreže v grmovju šibkejši kol, naveže se nanj kos vrvi-ce, na koncu te pa se napravi zanjka, v katero se dene bombo. Tako pripravljeno bombo se zavijti s kolom in bomba odleti jako daleč med sovražne vrste.«

Dasi sem bil v družbi prijaznih in dobrih ljudi, vendar sem se stresel od groze, vspricho teh dveh mož, ki tako vsakdanje govorita o ta-ko krvavih in strašnih dogodkih.

Sedaj smo pripravljeni vrniti se v našo domovino v Bosno. 700 Bosancev nas je preko-račilo avstrijsko mejo in mi vsi se sedaj vrne-mo.

V četrtek popoldne se je vršil pogreb v bit-ki pri Velesu padlega častnika Amara, kjer je bil že pokopan. Stariši pa so pustili njegovo truplo izkopati ter prepeljati na belgrajsko po-kopališče.

Na potu proti kolodvoru srečal sem spre-vod. Najprej je jeznil na konju vojak-trobentač, za njim pa četa konjenikov. Takoj za konjeniki sta vodila za uzdo dva vojaka v črno ognje-nega konja pokojnikov. Potem so šli pevci, svečeniki in voz s krsto, poleg katere je hodilo na vsaki strani po šest oboroženih mož, pešci, konjeniki, artileristi, komiti itd. v različnih — svojim polkom odgovarjajočih — uniformah. Za krsto pa so stopali v žalnih oblekah so-rodniki pokojnika in nato ljudstvo.

Vsi vojaki so bili postarni možje iz III. po-ziva, oziroma iz »Narodne obrane«. Vsled te-ga je vzbujal mojo pozornost na drugi strani idoč mlad — komaj 16letni fant — oblečen kot komita s puško na rami, ki je srepo pred se gle-dačoj stopal v prvi vrsti poleg krste. Prešel sem na drugo stran in občudoval mladeniča, ki se mudi v vojni opravi tu v Belgradu mesto na bojišče. Spremljal sem pogreb ob pevanju žal-nih pesni do starega pokopališča, nato pa sem se vrnil.

Zvečer sem izvedel od nekega postarnega gospoda profesorja, kdo je bil oni tajinstveni mladenič. Pripovedoval sem namreč g. profesorju o mojih vtisih v bolnici ter pripomnil, da je bila v bolnici tudi slavnoznana mladeniča »Sofija«, ki je prostovoljno vstopila v četo komitov, da se žrtvuje za domovino. Bila je ranjena na roki in ozdravila ter je že zapustila bolnico. Izrazil sem svojo željo — kot častnik — da bi jo videl.

Danes bi jo lahko videli pri pogrebu pod-poročnika Amara, odgovori mi g. profesor.

»Med tako množico ljudstva je težko najti nekoga, kogar se ne pozna. Sicer sem pa opazo-val pogreb, pripomnil sem ter dodal: »V kateri vrsti pa je bila?«

»Poleg krste na desni strani v prvi vrsti. Ker ima lase postrizene in moško obleko na sebi, jo je seveda težko razločiti od pravega komita. Njen premladeniški obraz pa vendar vzbuja občo pozornost, dasi nima posebne le-pote.«

»Koliko pa je že stara?« vprašam.

»No, nad dvajset let bo že imela. Dasi ni storila bogve kaj za domovino, vendar je pre-magala vse težave in napore divjeja in burnega vstaškega življenja. Nosi na sebi vse to, kar imajo moški: revolverje, municijo, dinamit, bombe, hrano in puško, katera pa je nekoliko lažja od drugih in mnogo krajša — takozvana karabina — če Vam je znano. Samo bajoneta ona nima. Ima pa zato za pasom dolg lovski nož. Za nas nima nobenega pomena, izven tega,

Zdaj je vstal Lantné, prijel Doleta za roko in mu pokazal vrata, skozi katera je bila odšla Aveta.

Štefan Dolet je prebledel.

»Moja žena!« je zamrmral. »Moje dete! Julija! Aveta! Vsa moja sreča, vse moje živ-ljenje!«

»Oče,« je nadaljeval Lantné, »ali se vam zdi, da imate pravico, žrtvovati ti dve krotki in ljubeči bitji? Ali mislite, da vas ne bi pekla vest na smrtno uro, če bi jima otrovali življenje s takšno katastrofo?«

Dolet je začel razburjeno hoditi semtertja, sklonivši glavo in roke prekrižane na hrbtu, kakor je bila njegova navada. Kakor večina velikih delavcev, je tudi Dolet sedel za mizo in prijel za pero šele takrat, kadar je bilo po-glavje, ki ga je hotel napisati, v glavi za go-tovo.

Polagama se je pomiril.

»Lojola,« je povzel, »je ena tistih člove-ških šib. ki vtisnejo človeštvu neizbrisni pečat svoje volje. Toda to, kar hočejo, je njih lastno poveljanie, ne pa skupni blagor. To so ljudje, ki zgrade pot resnice za stoletja, ali pa jo na-peljejo v drugo smer. Ideal, ki koraka člove-štvu proti njemu, je tako oddaljen in tako glo-bok, da si ga jedva upa zamisliti. Zdaipazdaj začuti sunek, zaletljaj ob zapreko — in na-zadnje, ko ga ne trese nič več, misli, da leži še zmirom ravna cesta pred njim. Toda zavo-zilo je v stran — in razlika, neopazna ob iz-hodni točki, postane ogromna čez petdeset, čez sto let. In takrat je treba revolucije v du-hovih in segah človeštva, da najde zopet pravo pot. Spotiki je lahko ime Aleksander Veliki, Cezar, Čingiskan, ali Lojola. Da, brez dvoma Lojola je šiba, podobna velikim moriteljem. On mori po svoje.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Zresnila se je in zmajala z glavo.

»Tudi misli si ne bi. Rekel bi, da imam prav, ker verujem vanj in mu izkazujem pravičnost, ki mu jo dolgujem. Če ne bi bil vreden spoštovanja, kakor je vreden ljubezni, bi ga ljubila manj. Sicer pa, zakaj mi nagajaš? Saj misliš sam o njem ravno tako dobro kakor jaz.«

»Najpoštenjši fant je, kar jih je nosila zem-lja,« je dejal z resnim glasom Štefan Dolet, »in kadar te bom moral zapustiti, bom prepuštil nje-mu brez skrbi, da te osreči, kakor sem te iz-kušal osrečevati jaz po svojih najboljših mo-čeh.«

Molk je zavladal po teh besedah.

Aveta je presunjena gledala očeta.

»Očca, zakaj si rekel to?« je zamrmrala nazadnje.

»Zato, ker si po letih sicer še otrok, a po prevdarnosti in po srcu že dorasla ženska hčerka moja.«

»Samo zato?«

»Druga vzroka nimam.«

Zdaj je rahlo potrkalo na vrata.

»Ali naj odprem?« je vprašala Aveta.

»Odpril!« je rekel Dolet.

V naslednjem trenutku je stal v sobi Lant-né s svojim prijateljem Manfredom.

»Vznenirjala sva se že, kje si, sinko!« je pozdravil Dolet prišleca z blagim smehljajem.

»Sedite, prijatelji Manfred.«

Lantné je bil stisnil Aveto v naročje.

da je to dekle dokazalo, da v slučaju potrebe, bi se moglo oborožiti tudi ženske v obrambo domovine.

Nevede sem tedaj videl na lastne oči moderno Amazonko, ki se ne straši naporov vojne in groze, ki jih delajo morilna sredstva.

Tukajšnja »Straža« se jako pohvalno izraža o predlogu obč. svetnika Štefeta, da naj se imenuje nekaj ljubljanskih ulic po imenu nekaterih osvoboditeljskih mest na Balkanu.

Kaj ni v naprednih vrstah nobene inicijative, da bi sličen umesten predlog stavi naprednjaki?

Tukajšnji listi jako pohvalno omenjajo predavanja o balkanskih razmerah gosp. prof. Fran Ilešiča in gosp. prof. Pirnata. Mars.

Vojna.

Danes se splošno govori o zboljšanju internacionalnega položaja. Zboljšanje obstoji v tem, da je Avstrija dovolila, da se njena sporna vprašanja s Srbijo rešijo šele po končani balkanski vojni; s tem je namreč odstranjena neposredna nevarnost avstrijsko-srbskega spopada, iz katerega bi čisto gotovo končno prišlo do evropske vojne. Velesile, ki tako rade naglašajo svojo miroljubnost, imajo torej sedaj dovolj časa, da uravnavajo medsebojne napetosti in preprečijo katastrofo. Dunajska »Neue Freie Presse«, ki je najbolj trobila na bojno trompeto, reasumiira sedaj stanje krize, sledeče: Avstrija bo storila glede avtonomije Albanije in srbskih luk ob Jadranskem morju, odločilne korake šele potem, ko bo znan ves kompleks miroljubnih pogajanj med balkansko zvezo in Turčijo. Mi se nahajamo tozadevno v popolnem soglasju z Nemčijo, Italijo, Anglijo, Francijo in Rusijo, a dejstvo da je prišlo do tega sporazuma med velevlastmi, je silno važno za današnje krize.

Ta preobrat v stališču avstrijske vlade, prevrat, ki je jako blagodejno uplival na vso Evropo, je v velikem kontrastu z nedavnim pisanjem enega dela avstrijskega časopisa, ki je zavzel v monopol zaščito t. zv. vitalnih interesov monarhije, ki so baje vsled srbskega okupa na Jadranskem morju ogroženi.

Izvestno časopisje je jubiliralo, ko je odšel nadvojvoda Fran Ferdinand v Springen na lov s cesarjem Viljemom. Appetit vojnega kroga je postal vedno večji in z njim tudi njih želodec. A delali so račun brez krčmarja. Trozvezna hotela potegniti noža iz nožnice — mednarodna situacija se je nenadoma zboljšala. Tudi Rusi so pri tej priliki takoj vtaknili svoj nož nazaj v nožnico.

Vozel, ki se je poprej pričel razvozljavati, je sedaj zopet zavozljan. Mi moramo torej samo čakati, da dobimo obvestilo, da leži Turčija popolnoma strta pred nogami zaveznikov, in nato bo zopet stopilo na površje vprašanje mednarodne situacije.

PROKLAMIRANJE AVTONOMNE ALBANIJE.

London, 28. novembra. »Daily Telegraph« poroča iz Drača: Na vladnih poslopih so ravno razobesili albansko nacionalno zastavo, kar se je izvršilo brez vsake ceremonije. Uradnikom je dano na prosto voljo, da se pokore novemu režimu, ali pa odpotujejo. Vse turške zastave v luki so snete. Albanska zastava ima črnega orla na rdečem polju.

Trst, 28. novembra. Iz Drača se poroča: Srbska armada — močna 6000 mož s 400 konjeniki — je sedaj pri Krui, 30 km od Drača. V Draču so sneli vse turške zastave in proklamirali neodvisnost. Mutešariji je zapustil Drač. Provizoričnim guvernerjem neodvisne Albanije je imenovan Hassad bej. Turška posadka je predala orožje.

Rim, 28. novembra. Iz Valone se poroča: Semkaj je prispel Izmail Kemali bej in posetil avstrijskega in italijanskega konzula. Izmail Kemali je izjavil, da temelji avtonomija Albanije na načelu teritorialne integritete in nevtraličnosti. Albanija zaupa v dobrohotnost vseh velevlasti. Danes se ima vršiti konferenca albanskih zastopnikov, po kateri se bo proklamirala neodvisnost Albanije, uvedla provizorna vlada in razobesila albanska zastava. Izbral se bo tudi poseben odbor, ki bo zaprosil sankcijo pri velevlastih.

Žalost in jeza Otona Srebovca.

(Spisal Mirko.)
(Dalje.)

»V moje okno je nekdo metal kamenje.« Je ravno premagal samega sebe jeclaje. »Bilo je konecno. Mogoče sta — skoro gotovo sta čula?«

»Kako bi se zgodilo kaj takega!« se je namuzal Javor. »Glejte, prav tu za tem oknom spi oko, ki tudi miže vidi, in v sanjah straži.« In pokazal je na okno, tik katerega so stali. Bila je to hiša nočnega čuvaja, ki je šel preje domov, prepričan, da ni zlikovca v okolici. »Da bi bili v mestu kak zli duhovi, bi se hipoma zdelo bistro oko krivopetega čuvaja in bilo bi jim jo. Da bi se le kaj smiljivega ganilo, bi on potipal z ostrim mečem kar skozi okno nepridiprava.«

»Vendar je nekdo bil in kak šum ste morali čuti. Saj se je dotični umaknil tu doli.« se odreže Srebovec, ko se je bil malo ožujal. Šinila mu je namreč misel preko glave, ki si jo pač ni upal niti trdno misliti, ker se je bal. Da bi ne bila cela ta dva v kaki zvezi z onim. Kako pride do tega, da preganja kalimira in sreča ravno ta dva in tu, ta trenutek in nič ne vesta? Toporšak, ki je do sedaj Srebovca samo meril z očmi, je opazil, da so se mu zavesile oči in skoro je uganil njegove misli. Saj do takih misli ni bilo pač težko priti. Da bi pa ob času zavrnili vsak opravičen sum, je pristopil za korak in delal z odločnim glasom: »Bil te

SRBI V ALBANIJI.

Belgrad, 28. novembra. Z bojišča ni nobenih posebnih vesti. Privatne vesti poročajo, da so srbske čete drinske divizije zasedle brez boja Elbasan, Tirano in Drač. Ustanovljeno je novo srbsko okrožje s središčem v Draču. Dosedaj je ustanovljenih na novem ozemlju 11 okrožij, ki obsegajo 76.000 km². Nastavljene so provizorne oblasti. Nekateri časopisi poročajo, da ostane bitoljski načelnik pisatelj Branislav Nušić, ki je bil poprej konzul v Bitolju. Telegrafska zveza z Bitoljem še ni napravljena, ker je bila za časa bitke popolnoma uničena. Radi tega imajo tudi vesti iz Bitolje velike zamude. Zadnje dni je došla k Srbom cela vrsta deputacij iz Macedonije s prošnjo, naj zasedejo še neokupirana mesta in napravijo red.

Belgrad, 28. novembra. Srbski poslanik na Cetinju poroča, da so Srbi Drač že zasedli. Vest se še ne potrjuje.

TURKI V JANINI.

Belgrad, 4. novembra. »Tribuna« poroča, da so premagane turške čete pri Bitolju pobegnile proti Janini, kjer se sedaj koncentrirajo. Njih število znaša okoli 50.000 mož.

GRKI V KASTORIJU.

Atene, 28. novembra. Prestolonaslednik poroča iz Lerina, da so Grki zasedli Kastorijo. Turki so pobegnili. Danes je došla v mesto cela grška divizija. Zdi se, da se hočejo Turki umakniti v Epir, da se združijo s turško divizijo, ki tamkaj operira.

PRED DRINOPOLJEM.

Sofija, 28. novembra. Uradno se potrjuje, da je del Drinopolja v plamenu in da je mesto neprestano bombardirano. Vsak čas je pričakovati kapitulacije trdnjave.

RUMUNSKA NE MOBILIZIRA.

Bukarešta, 28. novembra. Vest, da Rumunska mobilizira, je neresnična.

Slovenska zemlja.

Iz Radovljice. V našem mestu se je snovala igra, ki bi se bila vršila v pričetku decembra. Sodelovali bi bili tudi uslužbenci neke trgovine. Toda dotični »narodnjak« je prepovedal svojim uslužbencem sodelovanje, češ, na Balkanu se vojskujejo, tu bi se pa igralo. Vprašamo, ali je to res? Če je to res, smo prepričani, da ga ni vodilo pri tem človekoljubje — kako velikansko vso pa je dal za ranjence? — Je manj pa čut Slovana do Slovanov. Nasprotno! Tu je pokazal ono netopirjevo naravo. Tu je s svojega nemčurkega stališča preprečil nekaj narodno koristnega in on nič ni izgubil. Ker pa nese sicer, je pa ta gospod velik naprednjak, narodnjak in vse kar je treba, da pače groš v njegov žep. Vprašamo, kje ima ta gospod tudi moč, da omejuje svojim uslužbencem prosto razpolaganje s časom po njihovih službenih urah? V prodajalni ali komtoarju je on šef svojih uslužbencev. Zunaj, izven teh ur je uslužbenec svoj gospod. Priporočali bi temu gospodu, da nadalje opusti take stvari. Tudi naj ne slepmiši s svojim narodnjaštvom itd., ker se samo smeši pri treznih ljudeh. Ko bo uradoval slovensko, občeval doma slovensko in vzgajal svojega sina v narodnem duhu, potem se ne bomo smejali sočutju, ki ga baje goji do vojskujočih se Slovanov. Kar časa pa gospod nemško misli in se slovensko samo smeje, bomo tega mnenja in bomo gledali, da dobi ta mož svoj prostorček na pravem mestu v slovenski javnosti.

Iz Celja. V torek 26. t. m. zvečer nam je priredila »Zveza narodnih društev« v »Narodnem domu« krasen večer. Pred občinstvom, ki je do zadnjega kotička napolnilo gostilniške prostore, je predaval g. prof. Ilešič iz Ljubljane o kraljeviču Marku v jugoslovanskih narodnih pesmih. Občinstvo je strme sledilo krasnim izvajanjem znanega učenjaka in govornika in burno pritrjevalo želji, naj bi se g. dr. Ilešič oglašil večkrat v Celju s predavanji. — Isti večer je nabrala gđ. Marta Hrašovceva 57 K za Rdeči križ balkanskih držav. — Štajerski deželni zbor. Namestnik grof Clary bo tekom decembra še enkrat skusil pogajanja med Nemci in Slovenci za delazmožnost dež. zbora.

Po Božiču bi bil potem dež. zbor sklican. Če ne bo delal, bo zasedanje zaključeno in sledi potem kmalu razpust. — Iz Sevnice o b. s. v. Zadnje nedelje zvečer so priredili tukajšnji pruski privandanci (Kopitarji) v »Neuheim« predavanje o balkanski vojni. Predaval je pastor Hegemann iz Ljubljane. Bolgarskega carja Ferdinanda je ta ljubljanski nemškutarski nevednež predstavljaj kot otročjeega nevedneža. Proti koncu je tudi močno udrihal po Slovincih. Omenjenih večernic so se udeležili tudi bivši »šarži« pokojnega »fajerberja« in sicer: Jožef Flek, J. Livija, Matija Kozine, Alojz Slatner, Anton Rižner in Franc Stopar. Sami pristni Nemci!

DNEVNI PREGLED.

Reklamacije. Vsak dan prejemo reklamacije, kakor: »Časopis »Dan« ne prejemam redno, in ne vem kje zaostaja. Prosim odgovor v prihodnji številki kedar gre iz Ljubljane in ali gre vsak dan redno.« — »Prosim blagovolite mi redno pošiljati časopis, ker ga posebno sedaj v tem kritičnem času zelo pogrešam.« — »Dovolim se uljudno vprašati, kaj je za en vzrok, da mi že zdaj dva dni nismo Vašega lista »Dan« prejeli. V Zvezni trgovini so ga dobili mi pa ne. Zakaj ga nam ne pošiljate redno? Prosim pošljite nam ga redno, ker se zelo zahteva.« — Na vse te pritožbe moramo odgovoriti da se list redno pošilja in da so to pošte krive, ako list pravočasno ne pride. V zadnjih dneh je imel list ponovno zamudo vsled neprestanih konfiskacij. Nam samim je neprijetno, ako naročniki lista ne dobe pravočasno — toda pri nas je že tako, da je pri vsaki stvari sto zaprek in da se gotovi ljudje od zgoraj na vso moč potrudijo, da je vse od njih odvisno.

Za svojo politiko na jugu izdajajo Nemci tudi neki list »Deutsche Wacht«. To je predstraža proti Adriji prodirajočega nemštva. Ta list nima sedaj drugega dela nego denuncirati. Objavlja namreč imena onih, ki so darovali za rdeči križ balkanskih držav. Posebno pozornost posvečuje Slovincem, ki so bili v državni službi — in se dere kakor bronjeno ščene za zidom — češ da so to iredentisti. Pri tem seveda ne pozabi povdariti nekatere stare fraze, češ da je naša dolžnost skrbeti za avstrijski rdeči križ. — Mi si iz takih nemških hujškarj nič ne deloma — ampak bomo mirno vršili naprej bratsko krščansko in človeško dolžnost.

O pomenu srbskega pristanišča ob Adriji prinaša »Triester Zeitung« iz strokovnjaških trgovskih krogov lep članek, ki dokazuje kako korist bi imela Avstrija od tega pristanišča.

Kako bi mogla kulturna Evropa dopustiti razdelitev Albanije? Tako zdihujejo nemški listi. Albanci so že od nekdaj v svoji deželi, to se pravi, da so avtonomni, Albanci so narodni narod, ki so dali Turčiji mnogo državnikov. Albanci so en narod, bi se ne sme razdeliti. Tako pišejo Nemci. Vprašamo: Kako je mogla kulturna Evropa dopustiti razdelitev poljskega kraljestva, ko so bili Poljaki slaven narod, s svojo zgodovino in svojo državo? Kako more kulturna Evropa trpeti, da je ta narod še razdeljen, ko so Poljaki od nekdaj na svoji zemlji in so dali državam že mnogo državnikov? Kako je mogla kulturna Evropa trpeti, da so bili Srbi in Bolgari razdeljeni med turške vilajete? — Kako more kulturna Evropa pustiti, da so južni Slovani razdeljeni na nešteto pokrajin? Kako more kulturna Evropa dopustiti, da so razdeljeni in razkosani avstrijski Slovani, ki so na svoji zemlji in so dali državi že mnogo državnikov? Vidite, koliko vprašanj imate pred nosom — če je vam ležeče na njih.

Ne solzi se, slavna Albanija, saj nisi sama. V svrhu nadaljevanja propagande, so nemški časniki o balkanskih zadevah iznašli slednjič formulo, da imajo velesile neko varstvo, protektorat v Albaniji. Nad trideset let so prizadeti narodi z povzdignjenimi rokami prosili za izvedbo Berolinskega kongresa, a vse zaman. Očigledno temu nemški čitniški listi niso izvolili omenjenega protektorata, a sedaj, ko so albanske kristjane hrabri Srbi s svojimi zaveznički opostili od grozovitega turškega nasilstva, sedaj naj se vporablja ta protektorat in proti komu? — Tem mahinacijam primerno postopa v svojem delokrogu tudi kranjski de-

XI.

Ela je stopila iz svojega skrivališča na cesto. Čula ni nič in zdelo se ji je, da je poteklo dokaj časa. Noč je bila mrzla in ona tu sama. Obhajali so jo neprijetni občutki, noči ni zaupala. »Kaj, če sta onadva pozabila na mene.« ji je šinilo in zdrznila se je ob tej misli. Hotela se je prepričati, kaj pomeni ta molk in ko ni onih od nikoder. Tiho se je plazil strah okrog nje, skoro ga je čutila, postajala je nemirna. Zdelo se ji je, da narašča šum Save v grom, da postaja noč vedno temnejša. Stiskalo jo je za vrat, sicer bi bila kriknila. Bala se je prestopiti, vsak šum je napravil temo še bolj samotnodivjo. Ravno je hotela stopiti vendar proti brleči svetilki na onem oglu, ko zapazi dvoje postav, vstajajoči iz medle luči. Odvalil se ji je kamen in odprla je že usta, da bi zaklicala. V tem hipu na začuje zadaj izza ogla glas in spoznala je klic Javorov.

Ko so si oni štirje želeli lahko noč, sta se Toporšak in Javor tudi okrenila, kot da gresta v nasprotno stran, kamor sta bila navidezno namenjena, ko jih je prekinil Srebovec. Spogledala pa sta se hipoma in obstala. Oba sta vedela in hkrati mislila: »Tam se je skrila. Čula bo karake dveh... stopila na cesto in... polom bo.«

»Te spremim do hiše,« skoro zavpije Javor, da bi ga v slučaju čula ona.

»Dobro, jaz grem spat. Je itak vseeno, kod greš domov. Idiva!« se odzove Toporšak nič manj glasno. Obrnila sta se za onima in poživkovala.

želni odbor. Dejanska resnica namreč je, da je več občin nekatere že pred letom dni vložilo prošnje, naj deželni odbor odpošlje svojega revizorja, da uredi katastrofalne občinske račune, katerih občinski odbori niso zmogli oziroma jih ni volja urediti račune. Toda deželni odbor ima popolnoma gluha ušesa in se ne gane, vzlic temu, da je že zadnji čas za sestavo in odobrenje občinskih proračunov, kateri se bodo morali ustanoviti na trdnih in nepoštenih podlagi. Nezaslišno je, ako se deželni odbor, kot v to poklicani faktor, naprosi v rešitev in se ne zmeni ter pusti nered in krivice nadaljevati. Nasprotno pa, ako se najde kak odbor oziroma župan, ki je slučajno nasprotnega političnega mišljenja, je slavni deželni odbor v svoji vzvišeni ideji takoj na mestu z vsemogočimi šikanami, akoravno neopravičeno. Kaj naj tedaj dotični občani-prosilci ukrenejo proti tej malomarnosti deželnega odbora, ali naj pokličejo na pomoč katerega protektorja morda doli iz Carigrada —?! Pa bogme, kaj se hoče, ko smo na Kranjskem. Ne solzi se slavna Albanija, saj nisi sama! Brez komentarja.

C. kr. dež. predsedstvo nas je naprosilo, da objavimo sledečo notico: Vlada je priglasila, da vloži v državnem zboru tri vojaške predloge. Ta ukrep nikakor ne dopušča tolmačenja o kakih mobilizacijah, temveč se splošna situacija sploh ni spremenila. Ti predlogi, že dolgo časa pripravljeni nameravajo le dopolniti brambni zakon in podpreti brambno usposobljenost.

C. kr. trgovinsko ministrstvo je ukrenilo, da se mesto sedanje poštne nabiralnice v Belicerkvi na Dolenskem preuredi in tekom leta 1913. istotam ustanovi c. kr. poštni urad.

Iščejo se priče. Dne 4. decembra 1912 ob 9. uri dopoldne se vrši pri okrožnem sodišču v Rudolfovem porotna razprava zoper cigana Raka in 4 tovariše zaradi hudodelstva uboja. Kot priče se imajo zaslišati cigani Jožefa Ful, Marija Petan, Franc Gartner in Janez Gartner. Ni znano, kje se navedeni cigani sedaj nahajajo. Komur bi bilo znano, kje so ti cigani, se prosi, da jih napoti k okrožnemu sodišču v Rudolfovo. Zaradi morebitnega predujema pričine naj se cigani s pozivom na to notico oglašajo pri najbližjem okrajnem sodišču.

Družne štajerske novice. Umrli je v Oplotnici pri Konjicah g. Regoršek, brat g. Jurja Regorška, nekdanjega posestnika kisle vode v Gaberku pri Rogatcu. — Dva napoli zmrla hlapca Winterjeva iz Irč so našli 23. novembra na cesti, ki pelje iz Oplotnice v Tapanje. Popivala sta v Oplotnici in pozno ponoči sta se vračala s težko naloženimi vozovi proti domu. Enega je alkohol hitro smrknil v cestni jarek, drugi pa je nedaleč od prvega obležal na cesti. Varujte se žganja! — Častnim občanom je imenoval nemškutarski občinski odbor v Sošanju drž. poslanca Marekčila. Poslanec, ki ščitijo ljudi, kakor je bil sodnik Seljey, se že splašča odklikovati. — Pri občinskih volitvah v Mariboru so bili v vseh treh razredih izvoljeni sami nemški nacionalci. Druge stranke se volitev niso udeležile. — V Rotenbergu pri Št. Lovrencu nad Mariborom so pri občinskih volitvah v II. in III. razredu zmagali Slovenci. — Predavanje o balkanski vojski priredi v nedeljo 1. decembra ob 3. uri popoldne v prostorih Čitalnice v Ormožu »Zveza narodnih društev«. — Miklavžev večer v »Sokolskem domu« v Gaberku pri Celju. Piše se nam: Kakor običajno vsako leto, tako priredi tudi letos društvo Sokolski dom v Gaberku pri Celju svoj Miklavžev večer. Vrši se dne 8. decembra 1912 ob 8. uri večer v telovadnici Sokolskega doma. Obdarovani bodo v prvi vrsti revni gojenci naraščajo in gojenci Ciril-Metodovega otroškega vrta, slednjič tudi revni okoliški otroci. Na vspeh je godba, nastop Miklavža z bogatim spremstvom in obdarovanje otrok. S prireditvijo so združeni veliki stroški, ker je pa prireditelj za razvoj okoliških Slovencev velike važnosti, se prirediteljsko društvo nadeja, da ga bodo, kakor druga leta tudi letos v obilni meri podpirali celjski in okoliški Slovenci. — Dva otroka zgorela. V Slapnicah pri Sv. Jurju ob Ščavnici sta se nahajala dva otroka posestnika Kolbla sama v sobi in sta si zakurila. Pri tem sta dobila tako hude

Stoječa na cesti, je Ela pozorno uprla oči v sklonjeni senc, ki sta se bližali hitro in spoznala je široki plašč Srebovcev. Razumela je oni klic in prvi hip jo je spreletelo nekaj prijetnega. Minil je strah, ki je pred trenutki vstajal iz samotne teme, saj ni bila sama. Oprezno je stopila nazaj na stopnjico. Hotela je dalje, toda tema in nerodno stopnišče, ji je zabranilo. Polastil se jo je znova nemir. »Vsak čas sta tu in jaz — opazita me.« Mrzaj ji je lezel po hrbtu ob tej misli; »lahko bi me spravila v kako nepriklado da bi komu omenila.« je šlo Eli po glavi. »In celo na tej strani cestel!« Srce ji je bilo, da se je bala, da bi Srebovec ne čul udarcev. Stisnila je roki na prsi, niti dihati ni upala, da bi ne zbudila kak šum...

Ogledala je tik pred sabo Srebovca in Omako. Prvi je imel prekrizane roke na hrbtu, se globoko sklanjal in mrmljal samo sebi v brk. Šel je mimo nje za ped, ali ni se ozrl. Čutila se je pristo in globoko je zajela mrlji zrak v pljuča. Zdelo se ji je, da je šlo mimo nje, kakor kos temne usode, ki je prežala nanjo, ali jo je zgrešila. Bilo ji je, da bi se zasmejala in zavrisnila.

Kmalu je začela živahen pogovor, ki se je bližal. Umaknila se je, čeravno jo vedela in poznala glasove. Vendar je bil dvom, kakor v duši Ribničana, ko je iskal svojega šimelja. Ko sta šla mimo nje in je bila do dobra uverjena, jih je poklicala. Stopila sta še malo dalje, da se prepričata, da je pot prosta nepovabljene očesa in obrnila sta.

(Dalje.)

opekline, da sta na njih umrli. — Imenovan je pravni praktikant pri deželni sodišču v Gradcu Rudolf Kropnik pri avskultanta v področju graškega nad sodišča. — Ker je bil sin vzet k vojakom, izvršil oče samomor. Iz Ljubnega na Zgornjem Stajerskem poročajo, da je skočil 60letni delavec Franc Kos v Muro baje zato, ker je šel njegov sin k vojakom in je izgubil vsled tega edino oporo na stare dni. Starost reveža so se pravočasno rešili iz vode in ga spravili v bolnišnico. — Pri četrtim poročnem zasedanju pri celjskem okrožnem sodišču pridejo na vrsto sledeči slučaj: 2. decembra Matija Kocuvan, krojač na Planini, hudodelstvo požara; 3. decembra Andrej Drevenšek, agent, hudodelstvo tatvine; 4. decembra Alojz Bevc, potepuh, hudodelstvo tatvine in Janez Žnidaršič, hudodelstvo uboja. — Slovensko gledališče v Celju. V nedeljo 1. decembra se vrši ob polu 8. uri zvečer v veliki dvorani celjskega »Narodnega doma« veseloigra »Veleturista«.

Zbirka Slovencev iz Pulja za Rdeči križ balkanskih držav. Darovali so: Sorčič Vincenc 2 K. Lapornik Josip 1 K. Budin Ivan 40 vin., Močorovič Blaž 1 K. Motoch Franc 1 K. Gorjanc Anton 40 v. Jonk Josef 30 v. Močorovič Anton 1 K. Radrišič Blaž 40 v. Lazarich Orgo 20 v. Radolovich Ivan 20 v. Sladonja Ivan 40 v. Matich Anton 10 v. Lazarich Ivan 40 v. Brecevič Orgo 20 v. Praveršič Pasaj 40 v. Lupetin Anton 60 v. Sladonja Eufemia 60 v. Lupetin Marija 40 v. Radrišič Lucija 40 v. Antolovich Katarina 20 v. Brecevič Marija 20 v. Skupaj K 11-60. Zbirko je poslal gospod Lapornik.

Napad na Kalsdorfsko smodnišnico. Blizu Kalsdorfa pri Gradcu stojijo zadaj za železnično progo štiri erarične smodnišnice. In sicer stoji dve smodnišnici na severu in dve na jugu. Sredi med njimi stoji stražnica. Oba para smodnišnic sta oddaljena od stražnice 760 metrov. Južni dve smodnišnici se imenujeta »Ludovik« in »Ferdinand«, severni dve pa »Viliem« in »Leopold«. V stražnici je navadno 25 mož 15. kompanije Bošnjakov. Pred vsako smodnišnico stoji ena straža. V torek zvečer okrog osmih je zapazila straža, ki se je stala pred »Ludovikom« nekega moža, ki se je bližal smodnišnici. Straža je takoj zaklicala po predpisu: »Stoj, kdo tu!« Neznanec pa se ni zmenil za te besede in se je vojak čimdalje bolj približeval. Ta je zaklical drugič in se je pripravil da vstrel. V tem trenutku pa je počil strel, ki je prebil vojakovo kožo na levi roki med pazinčem in prstancem. Vojak je nato dvakrat vstrelil na moža, vendar ga ni zadel. Šele pri drugem strelu je čutil, da je ranjen in krvaveča roka mu je padla vsled bolečin ob telo. Straža je takoj obvestila o tem glavno stražo, ki je takoj prihitela na mesto nesreče. Okolico stražnice in smodnišnice so takoj preiskali vendar napadalec niso dobili. Ranjeni vojak se imenuje Vincenc Babič in je doma iz Češkega.

Mlad samomorilec. Predvčerajšnjem ob pol štirih zjutraj si je pogljal kroglo v prsa vrvarski učenec Jožef Poll iz Gradca. Vzrok samomora je neznan.

Zastropitje z ogljikovim plinom. V trgovini Mihaela Feichterja v Senti Vidu ob Glinji se je pripetila te dni velika nesreča, ki je zahtevala za žrtev človeško življenje. Trgovski pomočnik Matevž Göschl in sedemnajstletni učenec Jurij Edlinger sta zakurila ponoči s premogom železno peč. Nato sta na videz zaprla regulator. Ker obeh drugi dan ni bilo v trgovino so ju začeli iskati. Ko so odprli vrata sobe, kjer sta ponavadi spala, je vstopivšim udaril v nos zelo čuden smrad po ogljikovem plinu. Jurija Edlingerja so našli mrtvega na postelji, dočim je trgovski pomočnik Göschl kazal le slabe znake življenja. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico usmisljenih življenj. Edlingerja pa v mrtvašnico. Očsčlovo življenje vsi sedaj na niti in veliko vprašanje je, če ozdravi.

Grozna nesreča. V noči med 27. in 28. novembra se je zgodila v vojaškem preskrbovališču v Mariboru grozna nesreča. Pekovski pomočnik Pavel Ambrožič, ki je kot civilen pek uslužben pri tem preskrbovališču je prišel vsled nepredvidnega ravnanja z rokami v dotiko stroja, ki mu je obe roki do členkov zmečkalo. Nesrečnega so takoj odpeljali v bolnišnico.

Pri podiranju dreves se ponesrečil. Ko je predvčerajšnjem sekal delavec Franc Jančar drevesa v gozdu, se je ravno hotel umakniti nekemu že padajočemu drevesu, ki je pri tem padel v bližnji jarek tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Težko ranjenega delavca so takoj odpeljali v deželno bolnišnico.

Nasilnež. Posestnik Anton Romih iz Vrha se je te dni začel pripraviti s svojim bratom Jožetom zaradi bratove žene. Jože je namreč surovo zahteval od nje večere, katere mu pa svakinja ni hotela dati. Na to je Jože Romih prijel velik kuhinjski nož in je napadel z njim bratovo ženo, ki pa se mu je še pravočasno umaknila. Tudi Anton Romih je zbežal pred svojim bratom v čumnato in se zaklenil. Ko je Jože Romih videl, da ne more nikogar dobiti, je začel razbijati hišno opravo. Pri tem je tudi grozil, da bo zažgal hišo in svojo svakinjo umiril. Drugega dne so Romiha prijeli orožniki in ga izročili okrajnemu sodišču v Radgoni.

Odkritje groznega zločina v samostanu Mahataristov na Dunaju. Te dni sta dva dunajska zdravnik odkrila v samostanu Mahataristov na Dunaju v VII. okraju, velik zločin. Našla sta tam duhovnika, ki je bil celih 26 let z nasiljem zaprt v majhni, ozki celici. Našla sta ga v silno zanemarjenem in naravnost groznem stanju. Ker se gre tu za kaznjivo dejanje, je policijski zdravnik naznanil ta slučaj državnemu pravdniku. Policijski zdravnik Lipšic se je opozoril na to zadevo, šel je v samostan in zahteval, naj pripeljejo preden samostanskega brata Rajmunda Baranca. Po dolgem obotavljanju je uprava samostana, videč, da ni nobene druge pomoči, peljala zdravnika v

celico. Zdravnik je naravnost okamenel vsled prizora, ki se je nudi njegovim očem, ko je celico odprl. V celici ni bilo niti stola, niti mize, nobenega umivalnika, niti postelje, niti steklenice vode. Na tleh je ležal samo kup slame, ki je po dolgih letih popolnoma zgnila in ki je bila pokrita z nesnago in odpadki. Na slami je ležal brez obleke 66letni stari, iskani samostanski brat. Njegovo telo je bilo pokrito z guščastimi ranami, polnimi črvov. Nohti na rokah in nogah so bili 10 cm dolgi. Glava je bila popolnoma gola in do polovice života mu je padala brada. Zaslisi ga niso mogli, zakaj nesrečnej je v tej dolgoletni ječi zgubil govor. Zdravnik je zahteval, da se menih odpelje v norišnico, kar pa je samostanska uprava odklonila, češ da zdravi tega meniha zdravnik dr. Oskar Gabriel v VIII. okraju. V stanovanje onega zdravnika je bil takoj poslan detektiv, ki je pripeljal doktorja Gabriela v celico mučenega meniha, ki se je silno vstrašil, ko je mučenika zagledal in ki je povedal, da tega moža ni nikdar videl. Nato je policija odredila, da se nesrečnika odpelje v norišnico, kjer je šele po četrtoletju dobil čisto perilo, kjer so ga okopali in prepustili zdravniški pomoči. Ta grozni zločin samostanske uprave je vzbudil po celem Dunaju velikansko senzacijo in ogorčenje in zdi se, da bo postal še svetoven škandal, kakor čenstohovska afera.

Samomor ali nesreča? Te dni je ušla iz deklškega penziona v Senti Rupertu pri Brucku šestnajstletna, umobolna deklica Jolanta pl. Kemper. V bližini onega penziona drži železniška proga v Ljubno. Pri tamošnjem cestnem prevozu čez tir je prišla deklica pod kolesa vlaka, ki je tisti čas pridrdral tam mimo. Lokomotiva je deklico vrgla na tla in kolesa so ji desno nogo popolnoma zmečkala. Ali se je zgodila tu nesreča ali pa si je deklica poskusila vzeti življenje, še ni znano, ker pl. Kemperjeva noče ničesar govoriti o tem. V klemperjevo noč deklico celo nogo odrezali. Deklica je iz zelo ugledne rodbine in njena mati, ki sedaj prebiva v Gorici, ima posestva na Stajerskem in v Gorici.

Liubljana.

— Slovenskemu rodoljubu! Hvalevredne so naše simpatije za balkanske brate. Častne so žrtve iz vseh slovenskih pokrajin. Toda pri tem ne smemo pozabiti na lastno obrambo. V domačih vilajetih na Koroskem, Stajerskem, Primorskem je odvisen obstoj ali pogin na tisoče nedolžne slovenske raje od dobrot slovenskega rodoljuba. Družba sv. C. in M., ki rešuje s šolami to mlado našo ralo, je zadnje čase skoraj popolnoma pozabljena. Že dva meseca ne dobiva mladane nikakih prispevkov. Razpoložljivi kapital je družba zazidala, a iz česa naj plačuje armado učitelstva, deli nujne podpore itd. Mnogo njenih podružnic še ni poslalo za letošnje nikakih prispevkov. Rodoljubi, pomagajte! Okenite se podružnic, pobirajte članarino in izredne prispevke, prirejte veselice in sestanke, naročite družbeno blago, posebno lepe nove razglednice za božič, kolke, računske listke itd.

— Iz gledališke pisarne. Danes v soboto se za par-abonente petič v sezoni ob znižanih cenah poje Verdijeva velika italijanska opera »La Traviata«, ki se potem za dolgo časa odstavi z repertoarja. — V nedeljo popoldan druga otroška predstava. Uprizori se prvič na slovenskem odru, izven abonenta vlezabavna igra »Pogumni krojaček« za lože nepar. — V nedeljo zvečer (neparpredstava) se po daljšem premoru ob znižanih cenah zopet poje Suppejeva opereta »Boccaccio«.

— Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi dve vrsti novih razglednic, za katere je napravil skice domači umetnik. Času primerna je razglednica s sliko, kako zbirajo otroci gradivo za božične jaslice. Nadejamo se, da ponesejo te razglednice širom domovine tisoče in tisoče iskrenih pozdravov za božič in novo leto. Razglednica druge vrste pa je za praznik in delavnik, torej za vsak dan. Na trati pred hišo se igrajo otroci, na nje preži nevarni zmaj, ki pa jih ugrabiti ne more, ker jih čuvata sv. blagovestnika Ciril in Metod. Prav lepa ideja. Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Narodni dom, se priporoča za mnoga naročila.

— Prejeli smo: Zakaj delavci plačujemo v bolniško blagajno? Prvič zato, da bi nam dali bolniško ali zdravniško pomoč, drugič, ako nismo zmožni za delo, da dobimo tudi v denarju bolniško podporo. Dne 21. novembra je prišel neki delavec k gospodu dr. Robidi, da bi mu obvezal rano in gospod zdravnik je tudi to storil. Dasi je imel delavec tako rano na roki, da mu ni bilo nikakor mogoče delati, ga je gospod zdravnik poslal in rekel, da naj gre delat, kar pa nikakor ni mogel in zdaj še tudi ne dela vsled bolečin in je bil do sedaj brez bolniške podpore. Čemu pa plačujemo delavci v bolniško blagajno? Ali je to pravica? Ne ve se, ali je gospod zdravnik tako malo razumel rano bolnika ali mu je bil zavirljiv bolniške podpore, ali kaj je vzrok, da je še vrhu tega odslovil tega delavca. Delavci smo tudi ljudje vstvarjeni kakor kak drugi človek. Ako se je gospod dr. Robida zagnal navelič delavce zdraviti ali če se mu to preveč preprosto zdi, z delavci opraviti imeti — saj se lahko odpove ti službi in mi delavci lahko dobimo na mesto njega drugega. Gospod dr. Robida bi lahko malo pomislil, da imamo mi delavci težka dela opravljati, ne pišemo v pisarnah, kakor gospodje, zato naj ne moremo delati težkih del, ako smo bolni. Če je pa rana na roki, pa lahko razume vsak, da se s tako roko ne more delati.

— Na občnem zboru gremija trgovcev v Ljubljani dne 2. maja 1911 se je sklenilo, da ne smejo dati trgovci svojim članom nikakih reklamnih koledarjev. Ta sklep stopi v veljavo dne 1. januarja 1913. — Načelstvo gremija opozarja svoje člane na gorenji sklep občnega zbora z dostavkom, da bo proti vsem onim, ki se ga ne bodo držali, postopal najstrožje v smislu § 24. gremijskih pravil.

— Strelška ulica se bo v kratkem regulirala. Razširili bodo del ceste med »Ljudskim domom« in Kavčičevim vrtom. Tam je cesta za promet zaradi Kavčičevega grabna skrajno ozka, vsled česar se bo del imenovanega vrta v regulacijske svrhe odkupil odn. ga bo lastnik vrta odstopil.

— Struga Ljubljance se sedaj med Vodmatom in Mostami v dinamitom razstreljava. Proga od tu do izliva Grubarjevega kanala v glavni kanal se bo razstreljevala kake 4—6 tednov.

— Pri šentpeterskem mostu se pripravlja sedaj prostor za zgradbo novega mostu, ki se bo med vsemi drugimi mostovi prvi zgradil.

— Pri frančiškanskem mostu zabijajo zdaj s parnim aparatom pilote v tla. Na teh kolih bodo zgrajeni zatem nabrežni zidovi. Sedanji most električne cestne železnice pri šentpeterskem mostu se prestavi — ko se dogradi novi most — k frančiškanskemu mostu, kjer ga z nova postavijo in v toliko razširijo, da bo prostor tudi za pešce; ko zgrade novi frančiškanski most, bodo most cestne železnice zopet odstranili.

— Priprave za zgradbo obeh kanalov zbiralnikov so že v tiru. Pričela se bosta izvrševati pri prislilni delavnici. Izpeljana bosta tudi ob Gradaščici do Kolesije.

— Mesne ljudske šole zaključile so danes prvo četrtletje in so se šolski mladini razdelila šolska spričevala.

— Na južnem kolodvoru prično spomladi s projektiiranimi preuredbami.

— Za balkanske ranjence so zbrali v Domžalah Andrej Kovač, Pavel Bertonec, Valentin Maček, Lorenc Podboršek, Tomaž Valt skupno 12 kron. Živel!

— V mestni klavnici se je zaklalo od 10. XI. do 17. XI. 1912, 80 volov, 2 bika, 6 krav, 312 prašičev, 90 telet, 35 kostrunov, 9 kozličev. Vpeljanega mesa je 366 kg. Zaklane živine se je vpeljalo: 14 prašičev 15 telet, 1 kostrun in 1 kozlič.

— Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto 30. novembra, nedeljo 1. in ponedeljek 2. decembra 1912: 1. Zgornji Kitzigal. (Krasna potovalna slika.) 2. Najboljši čarovnik. (Komično.) 3. Kitjeva poroka. (Učinkovita veseloigra.) Samo zvečer. Senzacija! 4. Vojna poročila z Balkana. Garant, avtentično! 1. V taborišču pri Mustafi Paši. 2. Napad na Odrin. 3. Odpravi se mnogo vojni poročevalcev, ker razširjajo tendenciozne vesti. 4. Grozovitosti vojne. 5. Bombardiranje. požar in ostanki vasi Ekabria. 6. Da se prepreči epidemija, se požge trupla padlih. 5. Zelo originalno! IV. zapoved. (Židovska drama iz Gheta v dveh delih. Slika židovskega rodbinskega življenja.) — Pri vseh predstavah. 6. Čudni dogodilji Trebnjaka in Ključka. (Velekomično. Zelo zabavno.) — Torek, 3. decembra: Asta Nielsen: »Če pade krinka«. — Sobota, 9. decembra: »Drama na morju«. (Učinkovitost Nordiskfilm Co.) Goreča ladja na odprtem morju.

Trst.

Kako postopajo slova. podjetniki s slovenskimi delavkami. Gospa Ščavničar je bila vslužbena kot delavka pri stavbinskem podjetniku Škerlu-u. Preteklo soboto se je obrnila na delovodjo omenjene tvrdke s prošnjo, da bi se ji dovolilo v ponedeljek izostati, ker mora glede svojega soproga, ki je moral odpotovati v Črnogor, v »Delavsko zavarovalnico proti nezgodam«, kamor je bil nje odsotni soprog povabljen radi podpore, ki jo vleče od strani zavarovalnice. Delovodja jej je dovolil, ter je še dostavil, da bo primanjkovalo v ponedeljek gradiva in da radi tega lahko izostane. Ko pride v torek gospa Ščavničar na delo, jej je rekel lastnik tvrdke, da ne sme več delati, ker je vzel že drugo delavko na delo. Bila je torej odpuščena brez odpovedi. Obrnila se je nato na tajništvo »Narodne delavske organizacije«, katero je takoj odposlalo zastopnika k stavbinskemu podjetniku Škerlu, ki je Škerla opozoril, da bo moral, ako stvar ne uredi, plačati na obrtnem sodišču 14dnevni odpovedni rok, ki ga določa obrtni red, ter poleg tega sodnijske stroške. I kaj je Škerl odgovoril? Rekel je, da se dandanes delavstvo lahko odpusti, kadar se poljubi delodajalcu in sicer brez odpovedi. Ali ni to velika lumparija? Kaj mari misli Škerl, da se nahajamo v časih pred Kristovim rojstvom? Umevno je, da je tajništvo N. D. O. takoj vložilo tožbo na obrtno sodišče. Še nekaj moramo omeniti. Gospa Ščavničar je pripovedovala pisu teh vrstic, da je njen soprog Črnogorec. Odneljal se je sedaj domov k svojem očetu, ki leži na smrtni postelji. Bil je namreč v vojski proti Turčinu smrtno nevarno ranjen: dobil je sedem ran. Delala je nadalje, da ima njen soprog štiri brate, ki so vsi v vojski. Ranjen je bil do danes samo mlajši brat in sicer zelo lahko; odsekani mu je bil prst na roki. Druge po so vsi zdravi. Njen soprog ni šel radi tega v vojsko, ker je invalid. Ona je Hrvatica. Bržkone je bila odpuščena iz dela radi tega, ker je vse to povedala delovodji in lastniku gori-omenjene tvrdke. To je velik škandal! In Škerl je Slovenec. Čuden renegat je to. Tudi drugi slovenski podjetniki niso mnogo boljši. Boj -ot takim ljudem, boj do skrajnosti! Tako dolgo se boj ne sme končati, dokler ne bodo postali ti krivičneži pravični. Reveže mečejo na cesto. — Brez odpovednega roka.

Slovenska mladina v Trstu! V nedeljo ob 11. predpoldne bo sestanek v društvenih prostorih N. D. O. pri Sv. Jakobu (blizu »Jadrana«). Sestanek sklicuje pripr. odbor Nar. soc. mladinske organizacije. Pridite v obilnem številu!

Lesni delavci! V nedeljo ob 10. predpoldne bo shod lesnih delavcev v društveni dvorani N. D. O. v Trstu, ul. Sv. Frančiška št. 2.

DRUŠTVA.

Sokolski zlet 1. 1913. Seja stanovanjskega odseka vrši se v ponedeljek 2. decembra t. l. ob pol 9. zvečer v zvezni sobi Narodnega do-

ma. Bratje člani se prosijo, da se seje polnoštevilno udeležijo.

— Miklavžev večer priredi kot običajno tudi letos »Telovadno društvo Sokol« v Ljubljani v društveni telovadnici v »Narodnem Domu« dne 5. decembra. Darila je oddati do 5. decembra v trafikki g. Šešarkove v Šelenburgovi ulici. Pri večeru sodeluje orkester bratškega društva Sokola I. Natančnejši program na plakatih.

Gledališko društvo na Jesenicah uprizori v nedeljo dne 1. decembra t. l. ob pol 8. uri zvečer pri »Jelenu« na Savi burko »Veleturista«. To delo se je igralo po vseh odrih in našlo tudi na Slovenskem mnogo priznanja, osobito, ker je igra srečno lokalizirana, česar se ne najde pri mnogih komadih. Dejanje se vrši namreč v Trstu in v Triglavskem pogorju. Kdor ljubi zabavo in smeh, naj ne zamudi te uprizoritve. G. Jak. Špicar je prepustil Gledališkemu društvu svojo novo izvirno igro »Ljubo doma« s pogojem, da se mora primiera vršiti v prid rdečemu križu balkanskih držav, kar se bo zgodilo tekom meseca decembra.

Trbovlje. V nedeljo 1. decembra priredi C. M. moška podružnica v dvorani g. Forte gledališki večer z bogatim vsprejemom. Igrala se bode: Stoka: »Ne kliči vraga«. Francoska: »Edgarjeva sobarica« in velekomičen nastop »Črna paradna straža«. Za smeh in zabavo je vsestransko preskrbljeno. Ker je čisti dobiček namenjen za našo revno slovensko dečo, se pričakuje obilne udeležbe. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Sodeluje trboveljski šramel.

Slovensko pesko društvo »Podbreška Lira« opetovano opozarja na prireditev plesnega venčka v korist ranjencev, ki so na Balkanu prešli svojo kri za osvoboditev zaslužjenih bratov. Veselica, ki jo priredi slov. pevsko društvo »Podbreška Lira« v narodni gostilni gosp. Antona Pogačnika, se vrši v soboto, dne 30. listopada. Pričetek ob 7. uri zvečer. Zanašajoč se na obilno udeležbo naših postrtovalnih Kranjcev, Radovljčanov, Tržičanov in drugih okoličanov, kličemo: Na veselo svidenje!

Lipe Figi nasvetuje, da bi se k pohodu balkanskih stenic pridejala sledeča pesem: (gl. včerajšnje število.)

Tam beli Dunaj mi stoji
na Dunaju kaj se godi
me dobro poslušajte vi.

Procesija čudna romarska,
je proti Dunaju prišla,
ko Dunaj je zagledala
se je procesija ustavila.

Tako-le govorila je:
Me iz Balkana smo prišle.
Ker tam odmeva bojni grom
smo zapustile ljubi dom,
me boja nič ne ljubimo
le mirne kraje iščemo.
Dokler je Turak bil pri nas
imele smo še miren čas,
ko težka vojska je prišla
nevarnost je za nas b'la,
zato smo šle na daljno pot
da kje dobimo miren kot.
Pa kakor vidimo, povsod
prebiva naš nevšečni rod,
zato za trdno upamo:
pri vas zavetja najdemo,
pisali vedno ste o nas,
ostale bomo zdaj pri vas.

Pa z Dunaja se glas glasi:
»Ojej, ojej, kaj k nam hiti,
sami dovolj vas imamo
in novih več ne maramo.«

Stenica zad' se oglasi:
»Res čudno to se meni zdi.
Pisali vedno ste tako
kot da pri vas je vse mirno.
če več prostora nimate,
kam iti nam svetujete?«

»Le urno razdelite se
in pol'te kamor hočete.«

So v dela dva delile se
in tiho so naprej odšle:
»Kaj neki o nas pišete,
če nas dovolj ne imate?«

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

POSLOVNA ZBORNICA. VLADNE MOBILIZACIJE. PREDLOGE. VZNEMIRNENJE MED POSLANCI.

Dunaj, 29. novembra. Danes se je nadaljevala debata o proračunskem provizoriju. Govorila sta poslanca Tušar in Prašek. Poslanec dr. Trešić se je pritoževal radi nasilnega postopanja dunajske policije proti jugoslovanskemu dijaštvu. Minister za notranje stvari baron Heinold je opravičeval razpust šibeniškega in splitskega občinskega sveta. Debata o proračunskem provizoriju danes še ni bila končana, ker so popoldne zborovali odseki, da se posvetujejo o vladnih mobilizacijskih predlogih, ki so

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov do-
mačega izdelka. Za naročila po meri največja
izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

prišle tako nenadoma. Prihodnja seja poslanske
zbornice se vrši jutri.

Dunaj, 29. novembra. Vlado tri mobiliz-
acijske predloge so sedaj tiskane in so napravile
na vse poslance velik utis in kolosalno vzne-
mirjenje. Posebno unično vpliva na poslance
»Zakon o vojni dolžnosti« (Gesetz betreffend
die Kriegsdienstleistungen), ker zahteva od ljudstva
velikanske žrtve. Po tem zakonu so v slučaju
potrebe vojašine obvezni vsi državljani do
50. leta, ki se morajo v tem slučaju podvreči
vojaški upravi. Zakon presega torej celo črno-
vojniško dolžnost. Različne stranke so že zahtev-
vale podatkov o teh paragrafi. Radi tega so
stranke sklenile, da se posvetovanja odseka v
svrhu študiranja teh predlog odloži do torka,
da bodo poslanci predloge lažje natančno pre-
študirali. Sicer pa vlada zatrjuje, da te predlo-
ge nimajo nobenih zlih namenov, ampak po-
menijo le razširjenje že obstoječe vojaške
dolžnosti.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj, 29. novembra. Gosposka zbornica
je pričela danes z drugim čitanjem službene
pragmatike. Govorili so knez Schwarzenberg,
guverner »Bodenkreditanstalt« in notranji mi-
nister baron Heinold. Posvetovanja se jutri
nadaljujejo.

AFERA PROCHAZKA.

Belgrad, 29. novembra. Listi poročajo, da
so se avstrijskemu konzulu Prochazku v Pri-
zrenu v resnici zgodile neke neprijetnosti, ka-
tere pa so zakrivali Albanci. Srbska vlada je od-
redila preiskavo in bo krivce energično ka-
znovala.

ZDRUŽITEV SAMOSA Z GRŠKO.

Atene, 29. novembra. Narodna skupščina
otoka Samos je proklamirala združitev Samosa
z Grško. Takoj po proklamaciji je bila imeno-
vana nova provizorična vlada, ki je pozvala
dosedanjega kneza, naj nemudoma odpotuje.
Med nepopisnim navdušenjem je ljudstvo raz-
vadno palačo snelo turško zastavo in razobe-
silo grško zastavo.

MIROVNA POGAJANJA V UGODNEM TEKU

Berlin, 29. novembra. »Lokalanzeiger« po-
roča iz Carigrada: Pogajanja glede premirja
oziroma mirovna pogajanja so v najboljšem te-
ku in je pričakovati ugodnega izida. Predsednik
turške delegacije je danes priredil vsem dele-
gatom diner. Zatrjuje se tudi, da se vrše med
Bolgarsko in Turčijo tudi že pogajanja glede
carinske pogodbe.

Pariz, 29. novembra. »Temps« poroča iz
Carigrada: V turških oficijalnih krogih prevla-
duje prepričanje, da se bodo mirovna pogajanja
med Turčijo in balkansko zvezo končala z jako
ugodnim uspehom. Turški zunanji minister Ko-
radunghian se je napram žurnalistom izrazil,
da o podrobnostih pogajanj sicer še ne more da-
ti nobenih podatkov, toda po njegovem osebnem
prepričanju se bo Turčiji posrečilo skle-
niti časten mir, kljub temu, da so difference na
obeh straneh še jako velike. Pogajanja se raz-
vijajo po njegovem mnenju ugodno.

SRBI ZASEDLI DRAČ.

London, 29. novembra. Semkaj prihajajo
poročila, da so Srbi v resnici že zasedli Drač.
Neka druga srbska kolona je danes zavzela
Dibar.

TURŠKA ZAPADNA VOJSKA.

Belgrad, 29. novembra. Listi poročajo, da
se je razbita turška zapadna armada umaknila
v Janino in se tamakj močno utrdila. Število te
turške armade znaša okoli 50.000 mož.

BITKA PRI BITOLJU.

Belgrad, 29. novembra. Po zadnjih poroči-
lih o bitki pri Bitolju so Turki v bitki izgubili
okoli 20.000 mrtvih in ranjenih. Srbi so ujeli
20.000 Turkov, med temi 700 oficirjev in 50
topov.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. L. Z. v T. Hvala lepa. Pride v ponedeljek.
Priporočam se za kaj enakega. — G. S. D. v T.
Hvala lepa za pojasnilo Bomo z veseljem vpo-
števali. — Stepin. Pošljite. Upam, da se Vam
ugodi. — G. S. Pride o priliki. Sedaj ni ugoden
čas.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

**Širite, kupujte in naro-
čajte „Dan“! Prijavljajte
nove naročnike!**

Brzjavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte
se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina
samo iz najboljših klet in sicer: hrionska,
porenška iz agrarnega zaveza. Opolo-vino po
72 v liter za družine na dompostavljeno itd.

**Celo noč
odprto**
Kavarna Leon
Stari trg št. 80.
**Celo
noč odprto**

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lase in brado
»Nerit« od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K.
— Lasne podlage in mrežice vse vrste. — La-
sulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke
in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah
priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevljarskega mostu) izde-
lovalnica za vsa lasna dela.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-
veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Daljnogled, toplo-
mere, in zrakomere
vseh vrst.

Očala, ščipalniki na-
tančno po zdravni-
škem receptu.

Cenike pošiljam na
zahtevo zastonj in po-
štne prosto.

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se pro-
daja galanterijsko blago in
pletenine iz konkurzne ma-
se Ludovika Dolenca, v Pre-
šernovi ulici
pod tovarniško ceno.

Gramofoni - automati !!

tovarniška zaloga

Za vsak gramofon pisмено jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam
ur in sivalnih strojev. Imam specijalno samo
gramofone, godbene automate in druge
mekanične godbene stroje. Lastna delav-
nica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledajte
si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Slovenici! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Meto-
dove šolske družbe!

Mednarodno spedijsko podjetje R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876.

Telefon št. 60.

Podjetje za prevozništvo c. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada
v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicijska in skladišča. — Ekspresni
promet obojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstr. Lloydja.
Pisarna v mestu: Šelburgova ulica 3. Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7.
Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor. 257

!! Sijajna zmaga !!

v damskih raglanih.

Ravnokar dospelo čez 2000 komadov 135 cm dolgih od 20 K naprej,
kateri so stali preje od 40—60 K.

Istotako znižane cene za gospode raglanov, zimskih suknj in oblek.

„Angleško skladišče oblek“

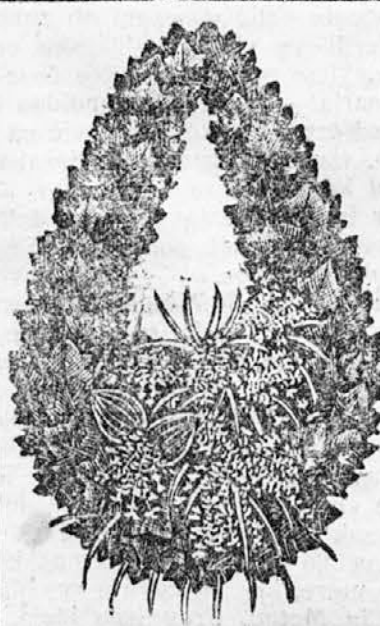
O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

Kongresni trg št. 10

dobavlja najcenejše: špecerijsko blago; jedilno in živino sol; petrol ej
(tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin za
motorje in automobile; gasolin, cigroin za razseljavo; gorilno olje za Diesel-
motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte
vedno sveže v zalogi.

V zalogi je vedno
do 500 kosov od
2 do 60 K komad,
tako da si vsakdo
lahko izbere.

Ob nedeljah se do-
bivajo venci v isti
hiši v I. nadstr.

Ustanovljeno leta 1900.
Odlikovani:
Pariz 1905 L.
London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudo priporočam
največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

:: Cene brez konkurence. ::

FR. IGLIČ Ljubljana,
Mestni trg št. 11-12

Prva ljubljanska higienična mlekarna

priporoča **Joghurt-Kefir** kakor tudi

pasteurizirano polno mleko, posneto mleko, kislo mleko
sladko smetano, (Obers), kavino smetano, kislo smetano,
sir in prima čajno maslo.

Naročila se sprejemajo v centrali: Slomškova ulica št. 3, kakor tudi v prodajalnah
in mlečnih pivnicah: Ljugarjeva ulica št. 1, Poljanska cesta št. 13, Florjanska
ulica št. 3, kjer se vedno tudi gorko in mrzlo mleko dobiva.

Dostavlja se tudi na dom.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
K 8.000.000. K 800.000.
Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %